

Náprava nedostatků při správě místních poplatků

- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen zákon o MP*)
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen DŘ*)

Zpracovala: Dagmar Balcárková
Krajský úřad Olomouckého kraje
Říjen 2013

Zpracování – tvorba obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích

§ 14 zákona o MP – zmocňovací ustanovení k zavedení místních poplatků
(k 1. 1. 2013 – 8 druhů místních poplatků)

OZV stanoví zejména konkrétní sazbu poplatku, podmínky pro ohlašovací povinnost (vznik, zánik a lhůty k plnění ohlašovací povinnosti), splatnost, úlevy a případné osvobození od poplatků. U poplatku za užívání veřejného prostranství určí místa, která v obci podléhají poplatku za užívání veřejného prostranství

Důsledky nestanovení těchto podrobností:

- nesprávný postup při správě místních poplatků
- nemožnost zajištění vyměření a vymáhání poplatkových povinností vyplývajících z OZV

Orgánem dozoru nad tvorbou OZV je Ministerstvo vnitra (Oddělení dozoru Olomouc, ul. Husova 4; pevná linka 974760720, e-mail: dozorol@mvcz.cz)

Zpracování – tvorba obecně závazných vyhlášek o místních poplatcích

- ustanovení v OZV musí být aplikovatelná, zvlášť u osvobození a poskytnutých úlevách (nutná aplikovatelná formulace, jinak problémy s jejich zajištěním, administrativně náročné a nákladné úkony)
- novelizace OZV, jejich změny – doporučení nabytí účinnosti k 1. 1. následujícího roku
- nepřesnosti ohlašovací povinnosti – řádně formulovat ohlaš. povinnost včetně požadovaného výčtu údajů pro stanovení výše poplatkové povinnosti u jednotlivých místních poplatků dle zákona o MP
- nepřesnosti v sazbách – aplikace poplatník x plátce
- terminologie u zvláštního užívání veřejného prostranství – v zákoně o MP je taxativní výčet forem zvláštního užívání VP, proto sazba musí být přiřazena zákonem definovanému zvláštnímu užívání (*např. „umístění stavebních zařízení“, „umístění reklamních zařízení“, „umístění skládek“, „vyhrazení trvalého parkovacího místa“*), nelze zpoplatňovat jiný způsob užívání

Zákon o místních poplatcích

- **§ 11 – 16 zákona o MP** – speciální společná ustanovení
 - vyměření platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem (náležitosti rozhodnutí jsou předmětem úpravy § 102 DŘ)
 - zvýšení poplatků – při nezaplacení ve lhůtě splatnosti nebo zaplacení v nižší výši
 - neuplatňují se penále, úroky a pokuty upravené DŘ s výjimkou pořádkových pokut
 - odpovědnost zákonných zástupců za zaplacení poplatku za nezletilce (vydání platebních výměrů na zákonného zástupce) – od poplatkové povinnosti za rok 2013
- **§ 14 odst. 3 a § 15** zákona o MP – řízení vykonává obecní úřad – výkon přenesené působnosti
- v řízení ve věcech místních poplatků, v souvislosti s výkonem přenesené působnosti, nepřísluší rozhodovat radě obce nebo zastupitelstvu obce
- v zákoně o MP jde o taxativní výčet místních poplatků, jiné poplatky nelze vybírat
- procesní postup vyplývá z ustanovení § 2 odst. 3 DŘ ve spojení s § 4 DŘ nikoliv ze zákona o MP

Daňové řízení

§ 12 DŘ – úřední osoby

- Oprávnění k úkonům při správě poplatků nebylo ze strany úředních osob prokázáno úředním záznamem (kdo je úřední osobou včetně uvedení úřední osoby k podepisování rozhodnutí ve věci – VZOR

§ 64 DŘ – spis

- Spis musí mít společnou spisovou značku a rozhodnutí ve spise musí mít své číslo jednacím jednoznačně identifikovatelné – soupis písemností, časová posloupnost - VZOR

§ 25 – 30 DŘ - zastupování

- Řádná plná moc – u právnických osob ověřit si možnost podepisování dle výpisu z OR
- Je-li pověření k jednání u právnické osoby na fyzickou osobu (zaměstnanec) – rozhodnutí správce poplatku doručuje datovou schránkou na právn. osobu (procesní způsobilost dle § 24 odst. 3 DŘ)
- Zastupuje-li právnickou osobu advokát – rozhodnutí se doručuje dat. schránkou na advokáta (jde o zástupce právnické osoby)

Daňové řízení

§ 33 DŘ – počítání času

- lhůta stanovená podle dní počíná běžet dnem, který následuje po dni, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek běhu lhůty
- případně-li konec lhůty na sobotu, neděli či svátek – je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den
- nedostatky se vyskytují u počítání lhůt – počítání času pro odvolací řízení a vyznačování nabytí právní moci a vykonatelnosti daňových rozhodnutí
- Příklad:

Platební výměr doručen dne 3. 4. 2013 (středa)

Odvolání lze podat – do 30 dnů (pátek)

(4. 4. – 3. 5. 2013) do dne 3. 5. 2013 (pátek)

Platební výměr **nabyl právní moci dne 4. 5. 2013 (sobota)**

Náhradní plnění (do 15 dnů od právní moci)

(15 den je neděle, tzn. 5. 5. – 20. 5. 2013) do dne 20. 5. 2013 (pondělí)

Vykonatelnost v případě nepodání odvolání: **dne 21. 5. 2013 (úterý)**

Daňové řízení

§ 39 DŘ – doručování

- Chybovost při označování doručení podání (odvolání) přes **datové schránky**
 - je-li příjemcem datové zprávy (DZ) orgán veřejné moci (ÚSC), je DZ okamžikem dodání i doručena (§ 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů)
 - je-li příjemcem Vašeho rozhodnutí poplatník, je DZ doručena dnem, kdy se přihlásila pověřená osoba s právem přístupu ke zprávě (§ 8 odst. 6 zákona č. 300/2008 Sb.) Nepřihlásí-li se do datové schránky (DS) tato osoba ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do DS, považuje se tento dokument za doručení posledním dnem této lhůty (§17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb.) – tzv. fikce doručení.
- Upozornění: Podání učiněné právnickou osobou prostřednictvím DS nemusí být opatřeno zaručeným elektronickým podpisem, neboť autenticitu dokumentu zajistí samotný systém DS (§ 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. – stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, ledaže jiný právní předpis nebo vnitřní předpis požaduje společný úkon více z uvedených osob – např. podpis dvou jednatelů s.r.o. Pak musí být k DZ připojeny zaručené elektronické podpisy všech takových osob.

Daňové řízení

§ 44 odst. 1 DŘ – doručování

adresa trvalého pobytu – adresa ohlašovny

- § 44 odst. 1 DŘ zní: „*Fyzické osobě se doručuje na adresu jejího místa pobytu*“.
- § 13 odst. 1 písm. a) DŘ – místem pobytu fyzické osoby se rozumí adresa trvalého pobytu občana ČR, nebo adresa hlášeného místa pobytu cizince
- osoby s trvalým pobytem vedených na „ohlašovnách“ obecních úřadů nelze považovat za osoby neznámého pobytu (obce chybně využívají doručení „veřejnou vyhláškou“.
- splnění zákonných podmínek pro doručování do vlastních rukou – doručování na adresu TP, zanechání poučení o následcích nevyzvednutí zásilky a uplynutí lhůty pro uplatnění fikce doručení
- **PROBLÉM:** naplnění podmínky pro fikci doručení – umožnit zanechání „oznámení o uložení zásilky a poučení o následcích nevyzvednutí“ (jde spíše o technické umožnění – zabezpečení „jiného vhodného místa“ pro vložení těchto upozornění a poučení. **ZÁVAŽNÉ POCHYBENÍ SPRÁVNÍCH ORGÁNU** při splnění podmínek doručení úředních písemností určených do vlastních rukou.
- Důkazní břemeno ohledně prokázání doručení nebo užití právní fikce leží na správci daně - § 92 odst. 5 DŘ

Daňové řízení

§ 149 DŘ – evidence daní

- nedostatky – ODÚ (osobní daňový účet) poplatníka nevykazuje řádně počáteční stav kalendářního roku – výslednou částku k 31. 12. předchozího roku (o jaký nedoplatek se jedná, za který rok, kdy byl splatný, zda je již vyměřen PV nebo zda je již zajištěno jeho vymáhání)
- důsledky – nesprávný postup při zajištění priority úhrady poplatku, uplynutí lhůty pro vyměření, lhůty pro vymáhání (prekluze poplatkových povinností)
- potvrzení o stavu ODÚ- § 151 odst. 1 DŘ - VZOR

§ 152 DŘ – pořadí úhrady daně – poplatku

- Úhrada daně se na ODÚ použije na úhradu splatných daňových pohledávek postupně podle skupin
 - a) nedoplatky na dani a splatná daň
 - b) nedoplatky na příslušenství daně (zvýšení)
 - c) vymáhané nedoplatky na dani
 - d) vymáhané nedoplatky na příslušenství daně
- Upozornění: Úhrada poplatku vymožená při vymáhání se použije na úhradu nedoplatku evidovaného na poplatku vymáhaného daným způsobem vymáhání

Daňové řízení

§ 158 DŘ – odpis nedoplatku pro nedobytnost

- musí jít o řízení a zjištění, že jde o nedobytný nedoplatek
 - byl bezvysledně vymáhán (výzvy, upozornění, součinnost, platební výměr, exekuční příkaz)
 - nebo vymáhání by zřejmě nevedlo k výsledku (nedostatek majetku)
 - nebo je pravděpodobné, že by náklady vymáhání přesáhly jeho výtěžek
 - anebo jeho vymáhání je spojeno se zvláštními obtížemi (ztížený procesní postup)
- příkaz k odpisu – forma úředního záznamu (VZOR)
 - odepisuje se nedoplatek evidovaný na ODÚ – debetní strana předpisů (§150 odst. 1 DŘ) a současně se zaznamenává v oddělené části této evidence jako nedobytný nedoplatek (§150 odst. 3 DŘ)
 - odpis představuje **evidenční přeřazení** v rámci ODÚ konkrétního poplatníka
 - nedoplatek odpisem nezaniká a správce poplatku je povinen jej vést i nadále v evidenci a sledovat možnost zaplacení, pokud neuplyne lhůta pro placení daní (vymáhání) - § 160 DŘ (6 let – úkon – 20 let). Pak až zaniká, nastává výmaz nedoplatku z ODÚ (§ 153 odst. 4 DŘ).
 - o odpisu pro nedobytnost se poplatkový subjekt neinformuje. **Podklady pro odpis proto nejsou součástí veřejné části spisu.**
 - **metodická pomůcka MF** čj. 43/84833/2010-433 z 25. 10. 2010

Daňové řízení

§ 154, 155 DŘ – přeplatek

- lze vrátit jen na základě žádosti a ve lhůtě do 6 let od konce roku, v němž došlo ke vzniku přeplatku
- vratitelný přeplatek (100 Kč a více, nemá nedoplatky na dani u správce či jiného správce na základě došlé žádosti)
- po 6 lhůtě je částka příjmem rozpočtu, přeplatek zaniká, zaniká nárok na vrácení
- na vrácení přeplatku vždy vyhotovit rozhodnutí (VZOR)
 - kladné rozhodnutí se neoznamuje, založí se do spisu, u tohoto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky (VZOR)

§ 156, 157 DŘ – posečkání

- povolené posečkání úhrady X povolené rozložení úhrady poplatku na splátky
- taxativně stanoveny podmínky pro použití tohoto úkonu
- vydat rozhodnutí – žádosti se vyhovuje X žádost se zamítá (VZORY)
 - řádně odůvodnit, vypořádat se s tvrzením žadatele
 - proti rozhodnutí lze podat odvolání, které nemá odkladný účinek
 - u splátkování uvést do poučení: „*Není-li dodržena některá z podmínek rozhodnutí o posečkání, pozbývá toto rozhodnutí účinnosti dnem jejího nedodržení.*“

Daňové řízení

§ 102 DŘ – náležitosti rozhodnutí

- označení správce poplatku, který rozhodnutí vydal
- číslo jednací, popř. číslo platebního výměru (PV)
- označení příjemce rozhodnutí (PV na 1 poplatníka, nelze slučovat domácnost)
- výrok s uvedením právního předpisu podle něhož bylo rozhodováno + částka a číslo účtu, na které má být částka uhrazena (§ 11 zákona o MP, platná OZV pro dané období, DŘ – předmět zpoplatnění, zpoplatňované období)
- lhůta plnění – 15 dní ode dne právní moci PV – stanovuje se z moci úřední podle § 139 odst. 1 a 3 DŘ
- poučení, zda je možné proti rozhodnutí podat odvolání, v jaké lhůtě a kde se odvolání podává a upozornění o odkladném účinku (VZORY)
 - *„Proti tomuto platebnímu výměru můžete podat odvolání u shora uvedeného správce poplatku, a to ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení platebního výměru. Podané odvolání nemá odkladný účinek (§ 109 odst. 5 daňového řádu).“*
- podpis úřední osoby s uvedením jména, příjmení a pracovního zařazení a otisk úředního razítka (tuto náležitost lze nahradit uznávaným elektronickým podpisem úřední osoby)
- datum, kdy bylo rozhodnutí podepsáno
- odůvodnění – PV obsahuje odůvodnění vždy

Daňové řízení

Rozhodnutí je účinné pro příjemce oznámením (§ 101 odst. 5 a 6 DŘ) –
řádné doručení.

Rozhodnutí je v právní moci, je-li účinné a nelze se proti němu odvolat
(§103 odst. 1 DŘ)

Rozhodnutí je vykonatelné (§ 103 odst. 2 DŘ), je-li:

- 1) rozhodnutí účinné a když proti němu nelze uplatnit odvolání
- 2) nebo pokud podané odvolání nemá odkladný účinek

a u obou možností musí zároveň uplynout lhůta stanovená k plnění povinností

Příklad:

Platební výměr doručen dne 3. 4. 2013 (středa)

Odvolání lze podat – do 30 dnů (pátek)

(4. 4. – 3. 5. 2013) do dne 3. 5. 2013 (pátek)

Platební výměr **nabyl právní moci dne 4. 5. 2013 (sobota)**

Náhradní plnění (do 15 dnů od právní moci)

(15 den je neděle, tzn. 5.5. – 20. 5. 2013) do dne 20. 5. 2013 (pondělí)

Vykonatelnost v případě nepodání odvolání: **dne 21. 5. 2013 (úterý)**

Daňové řízení

Odkladný účinek - tzn. odvolání nestaví placení a vymáhání (za účinnosti DŘ musí se u platebního výměru s exekucí počkat na nabytí právní moci a uplynutí náhradní lhůty k plnění povinností)

Osvědčení právní skutečnosti - doložka není sama rozhodnutím, nelze ji napadnout opravným prostředkem. V případě chybného uvedení, může příjemce rozhodnutí požádat o zrušení této doložky nebo postupovat ve smyslu § 8 odst. 3 DŘ – vycházet ze skutečného obsahu tohoto právního úkonu a napadnout rozhodnutí řádným opravným prostředkem

Zásada součinnosti - § 6 odst. 2 DŘ – před vyměřením poplatku zajistit součinnost s poplatníkem – poplatek ze psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek z ubytovací kapacity

Daňové řízení – varianty k vyměrování

Varianta I – Platba včas a ve správné výši

- Platba se zaeviduje na ODÚ
- Platební výměr (PV) se nevystavuje

Varianta II – Platba po splatnosti a ve správné výši

- platba se zaeviduje na ODÚ
- PV se vystaví, ale neoznamuje se, založí se do spisu (*novelizací zákona o MP měla být změna - „nedošlo-li dosud k vydání rozhodnutí o vyměření, správce poplatku rozhodnutí o vyměření poplatku nevydá“*)

Varianta III – Platba včas a v nesprávné výši

- platba se zaeviduje na ODÚ
- zaslat výzvu podle § 92 odst. 4 DŘ – zaplatí-li –viz Varianta II
- nezaplatí-li, PV se vystaví
- zaeviduje se došlý rozdíl platby na ODÚ

Varianta IV – Platba nebyla provedena, nebyla splněna ani ohlaš. povinnost

- správce poplatků vyměří PV na základě dokazování či pomůcek, který oznámí

Princip výrokové části u PV:

vyměřit celý poplatek - bylo zapláceno - zbývá uhradit (VZORY)

Lhůta pro stanovení daně (vyměření) - § 148 DŘ

- základní délka lhůty činí 3 roky, končí nejpozději uplynutím 10 let od jejího počátku
- je to lhůta prekluzivní, tzn. propadná, zánik práva
- počátek běhu lhůty u místních poplatků – dnem, v němž se stal poplatek splatný

Příklad:

splatnost 31. 5. 2011 – do 31. 5. 2014

Splatnost 31. 5. 2010 – do 31. 12. 2013 (dříve zákon o MP měl: „od konce kal. roku, ve kterém poplatková povinnost vznikla.“ – přechodná ustanovení § 264 DŘ – počátek zůstává zachován...)

Stanoven taxativní výčet úkonů, které přerušují nebo prodlužují běh tříleté lhůty:

Možnost prodloužení lhůty o 1 rok, pokud v posledních 12 měsících před uplynutím dosavadní lhůty pro stanovení poplatku došlo k

- a) oznámení rozhodnutí o stanovení – doručení PV
- b) zahájení řízení o mimořádném opravném nebo dozorčím prostředku (obnova řízení, přezkum)
- c) oznámení rozhodnutí ve věci opravného nebo dozorčího prostředku – doručení rozhodnutí o odvolání, obnově řízení či přezkumu
- d) oznámení rozhodnutí o prohlášení nicotnosti rozhodnutí o stanovení poplatku – doručení rozhodnutí např. KÚ o prohlášení nicotnosti

Lhůta pro stanovení daně (vyměření) - § 148 DŘ

Příklad:

Splatnost 31.5.2011 – od 31. 5. 2011 do 31. 5. 2012 uplynul 1 rok

do 31. 5. 2013 uplynul 2 rok

do 31. 5. 2014 končí základní 3 lhůta

Od 31. 5. 2013 do 31. 5. 2014 běží lhůta posledních 12 měsíců, ve kterých lze základní 3 letou lhůtu prodloužit o 1 rok prostřednictvím úkonů dle § 148 odst. 2 DŘ. Tzn., dojde-li k vyměření poplatku splatného 31. 5. 2011 až v období třetího roku pro vyměření, musí být PV doručen před 31. 5. 2014, pak konec lhůty pro stanovení poplatku, kdy PV musí být pravomocný, připadá na 31. 5. 2015.

Úkony, které přerušují běh tříleté lhůty:

- zahájení daňové kontroly – způsobuje znovu rozběhnutí tříleté základní lhůty (dnem zahájení)

Lhůta neběží po dobu:

- řízení, které je v souvislosti se stanovením daně vedeno před správním soudem (KS, NSS) a před Ústavním soudem
- řízení o předběžné otázce, o níž může rozhodnout soud
- od zmeškání odvolací lhůty proti rozhodnutí o stanovení daně až do oznámení rozhodnutí o jejím vrácení v předešlý stav
- od uplynutí úložní doby až do dne doručení rozhodnutí, kterým je prohlášena neúčinnost doručení rozhodnutí vydaného v nalézacím řízení

Lhůta pro placení daně (vymáhání) - § 160 DŘ

- lhůta pro placení daně činí 6 let, končí uplynutím 20 let od jejího počátku
- je to lhůta prekluzivní, zánik práva
- počátek lhůty – dnem splatnosti daně
- neformální vyrozumění o nedoplatku dle § 153 odst. 3 DŘ nemá vliv na běh lhůty

Lhůta běží znovu (opakovaně) – ode dne kdy byl učiněn úkon k:

- zahájení exekučního řízení dle DŘ nebo jiného zákona (vydání exekučního příkazu)
- zřízení zástavního práva
- oznámení rozhodnutí o posečkání

Lhůta neběží po dobu:

- vymáhání daně soudem, soudním exekutorem
- přihlášení daňové pohledávky do insolvenčního řízení nebo do veřejné dražby
- daňové exekuce srážkami ze mzdy
- dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání nedoplatku

- PV Varianta I – nedoplatek
 - PV Varianta II – nedoplatek + platba
 - PV Varianta III – zaplaceno méně
 - PV za lázeňský a rekreační pobyt – pomůcky
 - Hromadný předpisný seznam + veřejná vyhláška
 - § 12 DŘ – Úřední záznam o úřední osobě
 - § 64 DŘ – Soupis písemností spisu
 - § 92/4 DŘ – výzva – dokazování
 - § 92/4 DŘ – výzva – doklady
 - § 104 DŘ – Rozhodnutí o opravě
 - § 106/1 písm. b) DŘ – Rozhodnutí o zastavení řízení
 - § 112/2 DŘ – výzva k odvolání
 - § 112/3 DŘ – Rozhodnutí o zastavení odvolacího řízení
 - § 113/1 písm. a) DŘ – Rozhodnutí o odvolání – vyhovuje se
 - § 113/1 písm. b) DŘ – Rozhodnutí o odvolání – částečně vyhovuje
 - § 113/1 písm. c) DŘ – Rozhodnutí o odvolání – odvolání se zamítá a zastavuje odvolací řízení
 - § 151 DŘ – potvrzení o stavu ODÚ
 - § 153/3 DŘ – upozornění před exekucí
 - § 155 DŘ – Rozhodnutí - plné vrácení přeplatku-doručení
 - § 155 DŘ – Rozhodnutí - plné vrácení přeplatku-do spisu
 - § 155 DŘ – Rozhodnutí - částečné vrácení přeplatku
 - § 155 DŘ – Rozhodnutí - nevrácení přeplatku
 - § 156 DŘ – Rozhodnutí o povolení splátkování
 - § 156 DŘ – Rozhodnutí o posečkání
 - § 156 DŘ – Rozhodnutí - posečkání (povolení splátek) se zamítá
 - § 157/5 DŘ – Rozhodnutí - nedodržení podmínek o posečkání
 - § 158 DŘ – příkaz k odpisu
 - Upozornění o nedoplatku – před platebním výměrem
 - Úřední záznam – prekluze při stanovení poplatku
 - Úřední záznam – prekluze při vymáhání poplatku
- KO – náklady obce na sběr a svoz netříděného KO

Děkuji za pozornost.